Poniedziałek, 6 września 1948

Cena 5 zł

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Kraków, Rynek Główny 20
Telefony redakcji: 550-.3; 595-19; — Telefon administracji 587-60; — wewn. 22
Sekretariat redakcji - czynny w godzinach 10—12, 16—18
Administracja czynna w godz od 9—16, w soboty od 9—15

Nr 246 | Kraków | Rok 57

SFIO przejmuje cały ciężar odpowiedzialności

Nie długie życie wróżą w Paryżu nowej kombinacji rządowej Schumana

PARYŻ — Robert Schuman, który w sobotę podjął się ponownie misji tworzenia rządu, zdołał zmontować nowy gabinet, któremu jednak koła polityczne nie wróżą zbyt długiej egzystencji. Przywódca MRP mógł uformować nowy rząd tylko dla tego, że socjaliści po długiej nara[illegible] zgodzili się wziąć w nim udział pod pewnymi warunkami, których treści nie ujawniono. Schuman, jak przypuszczają musiał zgodzić się na podwyżkę płac robotniczych, czemu dotychczas stanowczo się sprzeciwiał. Poświęcił również min. Reynauda, który nie ma żadnego stanowiska w [illegible]

Gabinet Schumana składa się z 15 ministrów: 6 członków MRP, 4 radykałów, 4 socjalistów i 1 niezależnego. Socjaliści objęli trzy kluczo[illegible] pracy i spraw wewnętrznych. Podkreśla się w Paryżu, że najtrudniej przyszło Schumanowi obsadzić to ostatnie stanowisko i że SFIO nie zyska na popularności skoro jej członek będzie musiał zaprowadzić po[illegible] w kraju. Schuman objął stanowisko premiera i ministra spraw zagranicznych.

Wczoraj nowy premier przedstawił swój gabinet prezydentowi Auriolowi.

Przyjęcia w Belwederze i MSZ

WARSZAWA PAP — Dnia 4 bm. Prezydent RP przyjął na audiencji sprawozdawczej ambasadora RP w Czechosłowacji ob. Józefa Olszewskiego

WARSZAWA PAP — Minister Spraw Zagranicznych Zygmunt Modzelewski przyjął w dniu 4 bm. ambasadora ZSRR w Warszawie p. Wiktora Z. Lebiediewa.

2 obserwatorzy ONZ zginęli na posterunku

HAIFA — Jak stwierdza raport komisji śledczej ONZ, dwaj oficerowie francuscy, którzy zostali zastrzeleni w pobliżu Gazy w czasie pełnienia służby obserwatorów ONZ, zostali zamordowani przez żołnierzy nieregularnych oddziałów egipskich. Raport stwierdza, że obaj oficerowie zostali zamordowani na lotnisku po [illegible] samolotu.

Rzecznik ONZ stwierdził, że samolot ONZ był prawdopodobnie ostrzelany ponad miastem przez egipską artylerię, nie został jednak trafiony.

Barbarzyńskie metody armii ateńskiej

PARYŻ — Agencja Elefteri Ellada stwierdza, że reakcja grecka, rozgoryczona fiaskiem na Grammos, propaguje coraz to okrutniejsze metody walki. Organ Tsaldarisa „Vradini" uważa, że należy zastosować przeciwko żołnierzom Markosa gazy trujące. Dowództwo armii ateńskiej stosuje się do rozkazu generała amerykańskiego Van Fleeta i każe rozstrzeliwać wziętych do niewoli żołnierzy armii demokratycznej. W Kojani rozstrzelano 8 jeńców. W tymże mieście sąd wojenny skazał na śmierć 43 innych żołnierzy armii demokratycznej. W Atenach stracono ostatnio 7 patriotów.

Stały wzrost popularności Henry Wallace'a

NOWY JORK — Henry Wallace wygłosił przemówienie radiowe w Jackson, stolicy stanu — Missisipi. W przemówieniu tym skrytykował gwałtownie gubernatora tego stanu Wrighta, który oświadczył niedawno, że Murzyni, którzy są niezadowoleni z urządzeń publicznych w tym stanie mogą się wynieść.

Wallace był obecny ponadto na kongresie Partii Postępowej Stanu Missisipi.

Korespondent dziennika „New York Post", który towarzyszył Wallace'owi w jego podróży po stanach południowych, stwierdza, że przykład tego tourne dowodzi, iż władze lokalne nic uczyniły nic w celu zabezpieczenia zebrań Partii Postępowej. Dziennikarz zauważa że Wallace, używając w swoim przemówieniach argumentu praw obywatelskich, podniesionego również przez Trumana, stawia tego ostatniego w mocno kłopotliwym położeniu.

Stanom Zjednoczonym grozi strajk robotników naftowych

SAN FRANCISKO — Toczące się od dłuższego czasu pertraktacje pomiędzy przedstawicielami robotników kopalń naftowych 5 zachodnich stanów Ameryki, zgrupowanych w CIO, a dyrekcjami kopalń zakończyły się fiaskiem. Dyrekcje kopalń [illegible] chcą zgodzić [illegible] na żądaną podwyżkę płac. Robotnicy żądają 19 centów za go[illegible] — a dyrekcja ofiaruje 12.5 centa. W związku z brakiem porozumienia robotnicy terenów kalifornijskich przystąpili do strajku. W najbliższych dniach spodziewane jest przystąpienie robotników dalszych stanów.

Zwolnienie Schachta oburzyło nawet konserwatystów amerykańskich

WASZYNGTON — Dziennik „Washington Post" w artykule wstępnym potępia zwolnienie b. ministra hitlerowskiego Hjalmara Schachta od winy i kary. Gazeta uważa, że wyrok ten dowodzi, iż władze amerykańskie w Niemczech zupełnie zrezygnowały z przeprowadzenia denazyfikacji.

Podkreślając, że przed 18 miesiącami Schacht został skazany na 8 lat więzienia za rolę, jaką odgrywał w finansowaniu hitlerowskiej machiny wojennej „Washington Post" zaznacza, że tylko przypadkiem uniknął on losu Papena i Fritschego w czasie procesu norymberskiego.

Dziennik określa Schachta jako „nowoczesnego niemieckiego Talleyranda w dziedzinie gospodarczej" i jako tego, kto stworzył gospodarcze i finansowe podstawy państwa hitlerowskiego, po czym pisze: „Być może, że ambicją Schachta było objęcie kierownictwa państwa niemieckiego po ewentualnym upadku Hitlera, ale jest faktem niezbitym, [illegible] w tworzeniu potwora hitlerowskiego.

Rada 16 nie mogła dojść do porozumienia

PARYŻ — Rada ekonomiczna współpracy 16 krajów marshallowskich nie osiągnęła porozumienia w sprawie rozdziału pomocy ERP. Turcja i Grecja nie chciały nawet słyszeć o ograniczeniu ich postulatów. Przypuszcza się, że administrator pomocy Hoffman po prostu wyznaczy udziały [illegible] krajów.

Opozycja w Japonii rośnie

TOKIO — Jak podaje dziennik „Akahata" żadne represje, ani masowe aresztowania nie są w stanie powstrzymać wzrostu opozycji przeciw antykonstytucyjnemu zarządzeniu rządu japońskiego o rewizji ustawy, dotyczącej wolności strajku urzędników państwowych oraz pracowników komunalnych. Fala protestów ogarnęła najszersze masy pracujących, szereg związków zawodowych, jak związek urzędników państwowych i komunalnych, związek kolejarzy, związek pracowników poczt i telegrafu, wystąpiły z krytyką rządu i zaprotestowały jak najostrzej przeciw represjom, wymierzonym w prawa robotników, zagwarantowane przez konstytucję.

Prasa japońska podkreśla, że rząd Asida jest zaniepokojony z powodu wzmagającej się opozycji w stosunku do przeprowadzanej przez siebie polityki. Ostatnio protesty robotników przyjęły formy strajków. Strajk kolejarzy objął obecnie nie tylko okręg Kiu-Sju, ale przerósł w ruch strajkowy w skali ogólnokrajowej. Strajk objął też wszystkich pracowników poczt i telegrafu. Również przemysł, znajdujący się w rękach prywatnych, jak przemysł elektryczny, metalowy i hutniczy, został objęty strajkiem.

Zabalsamowanie zwłok dra Benesza

PRAGA — Zwłoki b. prezydenta Edwarda Benesza zostały wczoraj zabalsamowane, po czym wystawio[illegible] na widok publiczny w kościele [illegible] Sezimovo Usti. Pogrzeb dra Benesza odbędzie się z najwyższymi honorami państwowymi we środę.

„Superparlament" St. Zj. Europy nowym chwytem propagandy marshallowskiej

MOSKWA — Obserwator dyplomatyczny dziennika „Krasnaja Zwiezda", omawiając konferencję europejską unii parlamentarzystów, która zakończyła się w Interlaken pi[illegible]: „Machinacje polityczne dotyczące projektowanej federacji europejskiej nie są rzeczą nową. Oczywiście publiczną tajemnicą jest fakt, że cała ta namaszczona gadanina o unii państw europejskich ma jedynie na celu utworzenie unii zachodniej projektowanej przez reakcję pod zamaskowaną egidą Stanów Zjednoczonych. Sytuacja wewnętrzna w Stanach Zjednoczonych sprawia, że przywódcy polityki dwupartyjnej nie kwapią się zbytnio ze zgłoszeniem oficjalnego akcesu Stanów Zjednoczonych do unii zachodniej, której podstawą jest utworzony w marcu bloku pięciu państw zachodnio-europejskich. Koła rządzące USA wolą kierować tą grą marionetek zza kulis. Dlatego to główna akcja przeniesiona została teraz z Waszyngtonu do Interlaken. Celem konferencji, która się tam odbywa jest stworzenie pozorów, że projektowany nadrząd europejski ma jakoby pewne cechy konstytucyjnej praworządności. Przedstawiciel Departamentu Stanu oświadczył, że rząd Stanów Zjednoczonych popiera myśl zwołania parlamentu europejskiego.

Pierwszy manifest królowej Julianny

AMSTERDAM — W sobotę ukazał się pierwszy manifest królowej Julianny po abdykacji królowej Wilhelminy. Nowa królowa obwieszcza początek swego panowania.

Strategia bloku zachodniego przedmiotem narad w Waszyngtonie

LONDYN (SAP) Brytyjskie ministerstwo spraw zagranicznych potwierdza wiadomość, że Gladwyn Jebb, przewodniczący stałej organizacji „Pięciu" omawia obecnie w Waszyngtonie z Departamentem Stanu sprawy „ochrony" USA i Związku Zachodnio - Europejskiego. Delegacja, w której uczestniczy Jebb [illegible] pod przewodnictwem Sir Olivera Franksa, ambasadora W. Brytanii w Waszyngtonie. Koła dobrze poinformowane twierdzą, że rozmowy trwać będą do połowy września, tj. do chwili, w której Gladwyn Jobb powinien udać się do Europy, aby wziąć udział w debatach Zgromadzenia Ogólnego ONZ, rozpoczynającego się 21 września w Paryżu.

INTELEKTUALIŚCI W WARSZAWIE

Po skończonych obradach Kongresu — uczestnicy i dziennikarze udali się do Warszawy, gdzie spędzili kilka dni. Ostatni dzień swego pobytu w Stolicy poświęcili na odgruzowanie Stolicy. Na zdjęciu widzimy grupę intelektualistów przy pracy.

Tamara Chanum — tancerka i śpiewaczka, laureatka Premii Stalinowskiej Artystka Ludowa Uzbeckiej SRR. W repertuarze artystki figuruje 200 pieśni w 18 językach narodów ZSRR i tyleż tańców. Tamara Chanum występuje obecnie w Polsce, zdobywając wszędzie wielkie, zasłużone sukcesy.

Światowa opinia publiczna docenia znaczenie walki o pokój

Kongres Wrocławski odbił się szerokim echem na całym świecie

W ZSRR

MOSKWA. — „Nowoje Wremia" w obszernym artykule redakcyjnym omawia wyniki Kongresu Intelektualistów we Wrocławiu.

Kongres Wrocławski — pisze „Nowoje Wremia" — dał wyraz dążeniom inteligencji postępowej, podnoszącej głos rozsądku i sprawiedliwości przeciwko knowaniom podżegaczy wojennych, zwartości szeregów demokratycznych w obronie pokoju. Można wyrazić tylko jedno życzenie, a mianowicie, by [illegible] Kongresu przyczyniły się [illegible] skupienia najszerszych kół przedstawicieli kultury wszystkich krajów do walki o wzniosłe cele, proklamowane przez Kongres.

Na łamach pisma „Kultura i Życie" Ilia Erenburg, omawiając przebieg i wyniki Kongresu Wrocławskiego, przypomina, że w przededniu zwołania Kongresu prasa anglo-amerykańska dokładała wszelkich starań, by zdyskredytować jego powagę. Jednakże wyniki Kongresu prześcignęły wszystkie oczekiwania. Intelektualiści, zgromadzeni we Wrocławiu, nie tylko — wbrew przypuszczeniom sceptyków — znaleźli wspólny język, lecz ponadto zademonstrowali wobec całego świata potęgę i zwartość sił, gotowych do walki o pokój. Głosowanie końcowe ujawniło, że w izolacji znaleźli się apologeci Marshalla i trubadurzy Bevina.

Erenburg podkreśla trafny wybór miejsca na obrady Kongresu. Ruiny Wrocławia — pisze autor — przypominają, jaką groźbę niesie kulturze [illegible]. Szybkie zaś odrodzenie Wrocławia świadczy o potędze i natchnieniu i ofiarności nowej Polski, która mając do wyboru między dolarem a godnością ludzką, nie wahała się ani przez chwilę. Po powrocie do swoich krajów ojczystych — kończy Erenburg — uczestnicy Kongresu będą kontynuowali walkę o pokój, mobilizując nienawiść wszystkich narodów przeciwko wojnie. My, delegaci radzieccy, możemy tylko życzyć powodzenia naszym starym i nowym przyjaciołom w tym szlachetnym dziele.

W Włoszech

RZYM. — Ostatni numer tygodnika „Vie Nuove", wychodzącego pod kierownictwem wicesekretarza włoskiej partii komunistycznej Longo, poświęca Kongresowi Wrocławskiemu dwie strony pod nagłówkiem: „Śmierć wojnie — oto hasło, rzucone przez Kongres Intelektualistom [illegible] świata". Pismo podkreśla znaczenie udziału Włochów w Kongresie Wrocławskim, stwierdzając, że mogli oni przyczynić się dzięki temu do walki przeciwko ciemnocie w obronie pokoju.

W USA

NOWY JORK. Pisarz amerykański Albert Kahn podzielił się z dziennikarzami swymi wrażeniami z Kongresu wrocławskiego, którego był uczestnikiem jako członek delegacji USA.

Przed konferencją Kahn złożył oświadczenie, w którym zaatakował prasę amerykańską za publikowanie fałszywych sprawozdań z Kongresu i twierdzenie, iż nie dał on żadnych pozytywnych rezultatów. Kahn podkreślił, że Kongres miał nad wyraz doniosłe znaczenie i stanie się bodźcem dla intelektualistów całego świata w ich dążeniu do utrzymania pokoju.

Mówca oświadczył, że delegaci amerykańscy, którzy wchodzą w skład stałego komitetu wyłonionego przez Kongres, zamierzają zwołać amerykański kongres intelektualistów w obronie pokoju. Kahn nie zgodził się z poglądem jakoby na kongresie doszło do kontrowersji między delegatami państw marshallowskich i nie marshallowskich. Stwierdził on, że jeśli kontrowersja taka rzeczywiście się zarysowała, to tylko między niektórymi intelektualistami brytyjskimi i amerykańskimi a wszystkimi pozostałymi. Słuszności takiego sformułowania zdaniem Kahna — dowodzi wynik głosowania nad rezolucją kongresu.

W Francji

PARYŻ. — W reportażu o Kongresie wrocławskim, na łamach „Lettres Francaises" Pierre Daix stwierdza, że Kongres umożliwił mu „odkrycie Polski pełnej entuzjazmu i dynamizmu oddającej się z [illegible]em odbudowie kraju i kształtowaniu swego nowego życia". Oceniając wyniki Kongresu, autor pisze, [illegible] m. in.: „Na Kongresie Wrocławskim stwierdzono jedność wielkiej kultury ludowej, wbrew zwyrodniałym ideologom, fałszerzom historii i podżegaczom wojennym. Ideologom, fałszerzom historii i podżegaczom wojennym dowiedziono, iż nie ma żadnego podziału politycznego między kulturalnymi ludami.

W Niemczech

BERLIN. Demokratyczna prasa berlińska w dalszym ciągu publikuje na swych łamach wypowiedzi delegatów niemieckich na temat Kongresu wrocławskiego.

Znany pisarz antyfaszystowski Willi Bredel, stwierdza, że manifest Kongresu wrocławskiego jest potężnym apelem do intelektualistów całego świata, aby bronili sprawy kultury ludzkiej i jej rozwoju.

Pisarz robotniczy Hans Marchwitza oświadcza, że na kongresie [illegible] Wrocławiu „wszystkich prelegentów cechowała głęboka odwaga [illegible] walce o prawdziwy pokój światowy. Naturalnie padały również ostre słowa potępienia pod adresem przestępców z epoki faszystowskiej, słowa zupełnie słuszne, ale kto widział zrównane z ziemią getto warszawskie — podkreśla Marchwitza, ten zrozumie, że samo potępienie zbrodni bez wyciągania z tego konsekwencji nie wystarczy".

Postępowy pisarz niemiecki podkreślił, że jest przekonany, iż w przyszłości możliwa będzie współpraca polsko-niemiecka nie tylko w dziedzinie wymiany dóbr gospodarczych ale i duchowych. Jest to droga — stwierdza Hans Marchwitza — wiodąca do pojednania i pokoju.

Dyrektor berlińskiej opery państwowej — Legal — widzi w manifeście Kongresu „syntezę poglądów umysłów postępowych oraz wyraz świadomości i sumienia ludzkości".

Blok skandynawski nie służy interesom Szwecji, Norwegii i Danii

SZTOKHOLM. Scementowanie „bloku skandynawskiego" forsowane przez koła marshallowskie jako faza przedwstępna do wciągania państw północnych w sferę wpływów zachodniego bloku militarnego, napotyka na poważne trudności. Szwedzki minister spraw zagranicznych Osten Unden wygłosił przez radio przemówienie, w którym stwierdził, że pertraktacje prowadzone między Szwecją, Norwegią i Danią w sprawie zawarcia unii celnej oraz traktatu wojskowego o wzajemnej pomocy państw skandinawskich wyłoniły trudności i rozbieżności interesów, które w żaden sposób nie dadzą się ocenić jako drobnostki.

Burzyciel Budapesztu przyjmowany z honorami przez Amerykanów

BUDAPESZT. — Społeczeństwo węgierskie ze szczerym oburzeniem przyjęło wiadomość o wypuszczeniu z Węgier na żądanie władz amerykańskich generała SS Otto Winckelmanna, przebywającego na Węgrzech w charakterze świadka [illegible] procesie węgierskich przestępców wojennych.

Nazwisko Winckelmanna figuruje na liście węgierskich ciężkich przestępców wojennych i władze węgierskie niejednokrotnie domagały się ostatecznego wydania go Węgrom, celem organizacji procesu sądowego. Gazety węgierskie podkreślają, że stanowisko władz amerykańskich zdradza ich tendencje wzięcia pod swe opiekuńcze skrzydła zbrodniarzy hitlerowskich.

„Kis Ujsag" obarcza Winckelmanna odpowiedzialnością za ruiny Budapesztu i za cierpienia jego mieszkańców oraz przypomina, że w myśl umów, zawartych przez sojuszników po wojnie, przestępcy mieli być sądzeni za popełnione przestępstwa w krajach ich popełnienia. Dziennik zwraca uwagę, że Amerykanie przysłali po generała faszystowskiego specjalny samolot i że pułkownik amerykański przywitał go uściskiem dłoni.

Zjednoczony ruch robotniczy prowadzi Indonezję ku wyzwoleniu

HAGA. — Donosząc o zjednoczeniu 3 partii robotniczych Indonezji: komunistycznej, socjalistycznej i robotniczej, dziennik „De Vaarheid" stwierdza, że jest to najważniejsze bodaj wydarzenie w historii ruchu narodowo-wyzwoleńczego tego kraju. Jedność klasy robotniczej — pisze dziennik — jest szczególnie konieczna właśnie obecnie, by móc przeciwstawić się groźbie imperializmu amerykańskiego, który z pomocą planu Marshalla chce zniszczyć niepodległość szeregu krajów świata. Naród indonezyjski pragnie obronić swą niezależność w walce przeciwko imperialistom kolonialnym.

Dewey nie lubi... komunistów

NOWY JORK (SAP) — Kandydat na prezydenta USA z ramienia partii republikańskiej Dewey zakomunikował, że jeżeli w listopadzie zostanie wybrany na prezydenta USA to usunie ze stanowisk państwowych wszystkich komunistów. Tę zapowiedzianą czystkę określił Dewey jako zadanie nie cierpiące zwłoki.

Dewey swego czasu oświadczył, że jeżeli wkroczy do Białego Domu, to nie tylko „czerwoni, ale nawet bladoróżowi będą musieli [illegible]stąpić".

Żydzi domagają się przyśpieszenia emigracji do Palestyny

JEROZOLIMA. (SAP) — Od powstania państwa Izrael przybyło do Palestyny 33 000 Żydów. Połowa z nich przybyła z obozów na Cyprze.

Cyfrę tę podał na zjeździe powszechnej Rady Sjonistycznej w Jerozolimie członek komitetu wykonawczego Agencji Żydowskiej, Dobkin, który w przemówieniu swym żądał przyśpieszenia imigracji. Dobkin podkreślił, że Izrael potrzebuje rąk do pracy, [illegible] czasem Żydzi, rozsiani po różnych krajach świata znajdują się w bardzo ciężkich warunkach.

Brytyjczycy zatrzymali bezprawnie dzieci radzieckie

BERLIN — Jak donosi agencja ADN, brytyjskie władze okupacyjne, nie bacząc na protest radzieckiej komisji repatriacyjnej, zatrzymują w swej strefie 4 tysiące dzieci, których rodzice i krewni są obywatelami Związku Radzieckiego.

Dotychczas nie uczyniono zadość prośbom rodziców o skierowanie dzieci z powrotem do kraju.

Niepewne posady w koloniach

LONDYN. — Od pewnego czasu brytyjskie ministerstwo kolonii odczuwa duże trudności w obsadzaniu stanowisk państwowych w krajach imperium. Po zakończeniu wojny wakowało 5 tysięcy intratnych posad w dominiach i koloniach brytyjskich. Mimo kampanii rekrutacyjnej ministerstwa kolonii — w ciągu [illegible] statnich 3 lat udało się obsadzić jedynie 3 tysiące stanowisk spośród tej liczby.

Jak wynika z doniesień prasy, w społeczeństwie angielskim szerzą się ostatnio poglądy, że stanowiska kolonialne są tylko tymczasowe. W tym stanie rzeczy ministerstwo kolonii wzmogło swą kampanię rekrutacyjną.

Marka „B" kończy swój niesławny żywot

BERLIN (SAP) — Jak donosi gazeta „Neues Deutschland", mieszkańcy zachodnich stref Berlina starają się za wszelką cenę pozbyć marki „B", wprowadzonej w obieg przez okupacyjne władze zachodnie.

Przed kantorami wymiany w zachodnich strefach Berlina tworzyły się ogromne ogonki, gdy jednak interesanci dowiedzieli się, że wymiana została ograniczona do 20 marek na osobę, doszło do gwałtownych protestów. Zdeprecjonowana marka „B" kończy swój niesławny żywot.

Artykuł „Neues Deutschland", zatytułowany „Koniec bezwartościowej marki [illegible]", stwierdza w konkluzji że marka „B" przejdzie do historii zagadnień walutowych, jako pocieszny eksperyment.

Z PRASY ZAGRANICZNEJ

НОВОЕ ВРЕМЯ

[illegible] pujących wniosków:

„Rząd zablokował płace, a nie dotknął nawet zysków kapitalistów, które stale wzrastają. Zyski te w pierwszych 6 miesiącach br. były o 25 proc. wyższe od dywidend z roku 1947. Ogólna suma dochodu 2.348 przedsiębiorstw prywatnych wyniosła [illegible] milionów funtów, a więc o 114 milionów więcej, niż w pierwszym semestrze ub. roku. Nic dziwnego, że robotnicy ang. odżywiają się i ubierają się coraz gorzej. Ich mieszkania pozostawiają bardzo wiele do życzenia. Standard życiowy jest niski, pauperyzacja tak względna, jak i absolutna postępuje stale po drugiej wojnie światowej naprzód. Oto skutki polityki rządu labourzystów, który idzie na rękę monopolom angielskim i amerykańskim.

Niesłychany wyzysk robotnika brytyjskiego nie wystarcza monopolistycznemu kapitałowi. Jednym z posunięć marshallowskich ma być ograniczenie zużycia przez robotników artykułów pierwszej potrzeby. Wreszcie najnowszym etapem realizacji planu Marshalla jest utworzenie „Rady doradczej anglo-amerykańskiej" rzekomo w celu wzmożenia wydajności przemysłu angielskiego. Projekt ten jest w rzeczywistości nową ofensywą na istniejący poziom życia robotnika angielskiego".

Kat Belgii i Holandii ma uratować Czank-Kai-Szeka od klęski

MONACHIUM — Sekretarz Czang-Kai-Szeka oświadczył w Monachium, że gen. Aleks. Falkenhausen, który w czasie ostatniej wojny był dowódcą oddziałów niemieckich w Belgii i Holandii, któremu władze belgijskie wytoczyły proces przestępstwa wojennego odbywający się właśnie w Liege, może w każdej chwili przybyć do Chin, gdzie będzie serdecznie powitany. Falkenhausen był doradcą wojskowym Czang-Kai-Szeka do chwili odwołania go z tego stanowiska przez władze hitlerowskie w 1937 r.

Nowy skandaliczny wyrok

BERLIN — „Berliner Zeitung" donosi o nowym skandalicznym wyroku, jaki zapadł w Bielefeld (strefa brytyjska) w sprawie b. zastępcy gauleitera Meklemburgii — von Koerbera. Opierając się na zeznaniach przyjaciół Koerbera, sąd doszedł do wniosku, że Koerber rzekomo jedynie ze strachu przed gestapo nie mógł opuścić zajmowanego [illegible].

Uznając to za „stan wyższej konieczności", sąd uniewinnił zbrodniarza.

Apel Tow. Przyjaźni Radziecko-Amerykańskiej

NOWY JORK (SAP). — Rada Narodowa Towarzystwa Przyjaźni amerykańsko radzieckiej zapowiada wszczęcie kampanii zebrania miliona podpisów pod apelem do rządu Stanów Zjednoczonych wzywającym do zmiany polityki zagranicznej i powrotu do polityki pokoju. Apel zawiera orędzie skierowane do prezydenta Trumana i wyrażające dążenie narodu amerykańskiego do stałego pokoju. Wzywa on prezydenta do pokojowego rozstrzygnięcia sporów [illegible].

Żegnamy dzieci polskie z Belgii

Wszystko im się w kraju podobało

KRAKÓW — Dzieci górników polskich z Belgii spędziły 6 tygodni na wakacjach w Polsce. 20 dziewczynek i 31 chłopców w wieku od 8 — 16 lat przebywało w Zakopanem w willach „Jasna" i „Modrzejów", zażywając razem z dziećmi mieszkającymi stale w Polsce rozkoszy świeżego górskiego powietrza i wspólnej beztroskiej zabawy.

Ale wszystko co piękne ma swój koniec i dzieci z Belgii muszą wrócić do swoich rodziców. Na pożegnalnym wieczorze, urządzonym przez Kuratorium, harcerki krakowskie, w przerwach między tańcami, recytacjami i śpiewami chóralnymi zapytujemy dzieci o ich wrażenia z pobytu.

Helence Kokot z Ancy najlepiej podobały się góry. Wprawdzie była w zeszłym roku w Alpach francuskich ale polskie góry są jej zdaniem ładniejsze. Może dlatego, że polskie. Opowiada nam o tym wszystkim bardzo dobrą polszczyzną, zdradza ją tylko bardzo francuskie [illegible]

Jak się dowiadujemy od kierowniczki grupy dziewcząt, ob. Wegscheider, nie wszystkie dzieci umiały po polsku, kiedy przyjechały na kolonię. Szczególnie młodszym trudno było się porozumieć w ojczystym języku. Nauczyły się na wakacjach w Polsce bardzo dużo, a przy końcu nawet kłóciły się między sobą wyłącznie po polsku. (8)

Najmniej umiała 10-letnia Lucia Datkowiak. Teraz umie już nie tylko mówić po polsku, ale także czytać. Z pisaniem jest gorzej, ale i to się zrobi. Lucia postanowiła po powrocie do domu rozmawiać z rodzicami tylko po polsku.

Rezolutna 11-letnia Stasia Szczepańska uważa, że było bardzo przyjemnie. Przede wszystkim dlatego, że „wszędzie słychać tno polską mowę." A rodzicom powie, żeby wracali do kraju.

Dzieci wyglądają dobrze, przybyło im na wadze. Cesi Onisk przybyło 3 kg. Marysia Borowska i Madzia Borowska proszą, żeby i o nich nie zapominać, bo im również przybyło po 2 kilo.

Bohaterkami kolonii dziewcząt są Krysia Grzegorczyk i Trudzia Rudzińska, które były na zjeździe delegatów dzieci z zagranicy, spędzających wakacje w Polsce, i rozmawiały z Panem Prezydentem. Od Kuratorium Krakowskiego dostały z tej okazji w podarunku stroje harcerskie, z których są bardzo dumne. W Warszawie bardzo im się podobała „słodka wycieczka" do fabryki Wedla, gdzie zostały suto obdarowane cukierkami. Pracowały tam także. Podkreślają to z dumą: Przy odbudowie Warszawy.

Najmłodszy z chłopców, Józio Fika, ma dopiero 9 lat i nie bardzo chce rozmawiać z „prasą". Trochę z nieśmiałości, a trochę dlatego, [illegible] dużo bardziej interesuje go to, [illegible] się dzieje za oknem. A właśnie przechodzi wspaniała ogromnych rozmiarów tuba — żywa reklama fabryki pasty do zębów. „Wszystko bardzo mi się podobało" — stwierdza krótko i zwięźle. Sądząc z jego rumianej cery, wesołego spojrzenia i roztańczonych nóg (pod stołem) chętnie mu wierzymy.

Dzieci wyjechały do swych belgijskich domów obarczone stosami podarunków, które nie chciały się zmieścić w ich walizkach i będą musiały odbyć podróż w improwizowanych papierowych workach. Zakopane ofiarowało najmilszym gościom pantofle, kasetki, laski i wiele innych pamiątek zakopiańskich. Do tego dołączyły się stroje harcerskie i krakowskie, słodycze, cukierki, książki. Szczególnie te ostatnie były bardzo mile widziane.

No, ale czas ucieka i trzeba iść na dworzec. Z polską piosenką na ustach dzieci opuszczają Ojczyznę by wrócić do swych rodzin, które wiele lat temu wywędrować stąd musiały za chlebem.

IRENA WERZ

Rezerwiści KBW - spółdzielcami

KRAKÓW (m) — Centrala Rolnicza „Samopomoc Chłopska" w Krakowie przeprowadziła w porozumieniu z dowództwem KBW i Towarzystwem Przyjaciół Żołnierza dwumiesięczny kurs spółdzielczy dla odchodzących do rezerwy podoficerów i żołnierzy KBW.

W kursie brało udział 50 uczestników, żołnierzy KBW z jednostek w całej Polsce. Program kursów obejmował wiadomości z zakresu księgowości i arytmetyki handlowej, ekonomii, nauki o Polsce współczesnej, planowania, zasad organizacji i gospodarki przedsiębiorstw spółdzielczych. Wykładowcami byli fachowi pracownicy Centrali Rolniczej i oficerowie KBW.

W uroczystym zakończeniu kursu wzięli udział przedstawiciele KBW, TPZ, CRS, ZSCh i partii politycznych. Absolwenci kursu będą mogli zająć stanowiska w spółdzielczości samopomocowej i branżowej, ośrodkach maszynowych placówkach powiatowych CRS itd.

Podziękowanie OKZZ

KRAKÓW (kom) — Prezydium OKZZ w Krakowie uchwałą swą z dnia 24.VIII br. wyraża najgorętsze podziękowanie ob. ob. Inż. Gołąbowi, Inż. Bronikowskiemu, Inż. Mrozowi, Inż. Nowakowi na czele z Dyrektorem Wydziału Budowlanego Zarządu Miejskiego ob. Inż. Boratyńskim, za prace związane z generalnym remontem Domu Kultury Związków Zawodowych „Pod Baranami" w Krakowie jak również za wszelkiego rodzaju cenne i fachowe wskazówki i porady, dzięki którym zrealizowano pragnienie całej klasy pracującej Województwa Krakowskiego.

Zadania spółdzielczego aparatu finansowego

KRAKÓW (m) — W wyniku dobrych zbiorów należy się w najbliższym czasie spodziewać dużego przepływu gotówki pomiędzy wsią i miastem. Spółdzielczy aparat finansowy postawił sobie za zadanie, przeprowadzić jak największą część gotówki ze sprzedaży produktów przez kasy Banku Gospodarstwa Krajowego i spółdzielni oszczędnościowo - pożyczkowych.

W związku z powyższym odbyła się w Krakowie konferencja kierowników oddziałów BGS i spółdzielni oszczędnościowo - pożyczkowych z terenu województwa krakowskiego z udziałem przedstawicieli: centrali BGS i SOP dyr. Dratwy, delegatury CZS mgr Gajdy oraz oddziałów central spółdzielczych. Obradom przewodniczył dyr. Tryczyński. Na temat zadań spółdzielczego aparatu finansowego wygłosił referat dyr. Dratwa. Akcję gromadzenia wkładów i obrót bezgotówkowy omówiła ob. Zalęska.

W referatach i w dyskusji podkreślono wzrost zadań i potrzebę rozwinięcia działalności spółdzielni oszczędnościowo - pożyczkowych zwłaszcza w obecnym okresie organizowania produkcji i obrotu rolniczego.

Młodzież polska z Rumunii w Zakopanem

KRAKÓW (IM) — W drodze do Zakopanego bawiła w Krakowie 45-osobowa grupa dzieci i młodzieży polskiej z Rumunii, która spędzi 6-tygodniowe wakacje w Polsce.

Za mało kandydatów na wydziały techniczne

Kraków (J) W auli Akademii Górniczo - Hutniczej w Krakowie odbyło się zebranie kandydatów na pierwszy rok krakowskich wyższych uczelni, zorganizowanych w partiach politycznych, ZMP i ZAMP.

Po zagajeniu obrad przez przewodniczącego ZAMP-u w Krakowie, tow. Hanuszka do zebranych w liczbie ponad 500 przyszłych akademików przemówił rektor AGH prof. dr Walery Goetel.

Rektor Goetel zobrazował osiągnięcia Polski Ludowej na polu gospodarczym oraz omówił perspektywy rozwoju polskiego ciężkiego przemysłu. Realizowanie planów gospodarczych — stwierdził mówca — zależeć będzie w pierwszym rzędzie od tego, czy będziemy rozporządzać niezbędną ilością techników i inżynierów. Dlatego też Rząd przywiązuje olbrzymie znaczenie do [illegible] wyższych [illegible] a w związku z tym szybkiego zwiększenia liczby ich słuchaczy. Problem ten łączy się ściśle z zagadnieniem właściwego doboru kandydatów na pierwszy rok studiów.

Rektor Goetel zwrócił następnie uwagę na fakt, że na kilku wydziałach krakowskich wyższych uczelni jak medycznym, komunikacyjnym, architekturze liczba zgłoszeń znacznie przekracza przewidziany przez Ministerstwo Oświaty kontyngent dla nowoprzyjętych, podczas, gdy na takich wydziałach jak górniczy, hutniczy, geologiczno - mierniczy i innych ilość zgłoszeń jest mniejsza od [illegible] miejsc.

W związku z tym, kandydaci, którzy złożyli podania o przyjęcie na najbardziej obsadzone wydziały winni rozważyć wytworzoną sytuację i celem zapewnienia sobie większych szans przyjęcia w bieżącym [illegible] zgłosić się na mniej obsadzone wydziały techniczne.

W imieniu partii politycznych przemówił następnie I sekr. MK PPR tow. Legomski, po czym uczestnicy zebrania zabierali głos w żywej dyskusji.

Wyjaśnień i odpowiedzi na liczne zapytania udzielali tow. Hanuszek, rektor Goetel, oraz delegat Ministerstwa Oświaty do akcji egzaminacyjnej na AGH prof. dr Miesowicz.

Spłoszone konie tratowały przechodniów na Starowiślnej

KRAKÓW (WW) — Spłoszone konie potratowały na ul. Starowiślnej w okolicy Krakowskich Zakładów Graficznych szereg osób. I tak Gębska Julia, zam. w Krakowie przy ul. Legionów 16 doznała ogólnych obrażeń, Sroka Stanisław z Czernichowa pow Kraków ran głowy, zaś nie rozpoznana na razie kobieta w wieku około 50 lat w wyniku doznanego wstrząsu mózgu, nieprzytomna, została przez Pogotowie Ratunkowe odwieziona do Szpitala św Łazarza, gdzie nie odzyskała przytomności.

Przodownicy pracy odbyli bezpłatne przeloty

KRAKÓW (m) — W przeddzień „Święta Lotniczego" w Krakowie na rynku odbył się capstrzyk w czasie którego przed trybuną otoczoną wieńcem sztandarów partii politycznych, organizacji społecznych i młodzieżowych oraz szkół krakowskich zebrały się delegacje wszystkich szkół Krakowa, oddziały SP, drużyny harcerskie i oddziały pułku lotniczego.

W imieniu Wojska Polskiego przemówił mjr. Arabski a następnie w imieniu młodzieży zabrał głos tow. Cieciełewski. Po przemówieniach zebrani udali się w pochodzie do Grobu Nieznanego Żołnierza, gdzie nastąpiło złożenie wieńców. W godzinach wieczornych na rynku wyświetlony został film lotniczy poprzedzony referat na temat „Odrodzonego lotnictwa polskiego".

Tego samego dnia na lotnisku krakowskim z inicjatywy Ligi Lotniczej i Krakowskiego Aeroklubu odbyły się bezpłatne przeloty samolotami pasażerskimi dla przodowników pracy i przodujących junaków SP Komendy Krakowskiej.

Propaganda lotnicza w Szczakowej

SZCZAKOWA (al) — Pod przewodnictwem burmistrza Seweryna odbyło się tu zebranie Komitetu Organizacyjnego Święta Lotniczego. Do Komitetu powołano m. in. ob. ob Grabowskiego, Schmidta i Filipka.

Celem propagandy lotnictwa wśród najszerszych rzesz powołano do życia sekcję modelarsko-lotniczą. Dzięki życzliwemu stanowisku burmistrza Seweryna sekcja otrzymała odpowiedni lokal, co [illegible] pozwoli na szeroko zakrojoną [illegible]

„Dziadowski sądny dzień" w Nowym Sączu

NOWY SĄCZ (rm) Ubiegła sobota była dla nowosądeckich „dziadów" bardzo nieprzyjemna. MO i straż pożarna schwytanych żebraków przymusowo odstawiała autobusem miejskim do Domu Ubogich starców w Zawadzie, gdzie znaleźli należytą opiekę, wyżywienie i ciepłe mieszkanie, a nawet odzienie przydzielone przez Komitet Opieki Społecznej.

Przy tej akcji okazało się, że niektóre „osoby proszące" posiadają rentowne realności, emerytury i zamożnych bliskich krewnych — a wykonują jedynie ten „zawód" z zamiłowania do żebractwa, co było ostatnio prawdziwą plagą Nowego [Sącza].

Dom Ubogich starców w Zawadzie posiada 40 morgów gruntu ornego i inwentarz żywy i [illegible] samym jest samowystarczalny.

Ostatnio na rozbudowę tego pomieszczenia przeznaczono kwotę 2 i pół miliona złotych.

Podwójny zawód elektromontera

W dzień pracował - w nocy kradł

KRAKÓW (WW) — Przed kilkoma miesiącami dokonano w Krakowie szeregu zuchwałych włamań. I tak ograbiono sklep Spółdzielni Spożywców, sklepy spożywcze przy ul Krowoderskiej 51, Kazimierza Wielkiego 18 (dwukrotnie). W czasie drugiego włamania sprawca pokaleczył się przy wybijaniu szyby; ślady krwi doprowadziły do mieszkania Jerzego Rakowskiego z zawodu elektromontera, zam. przy ul. Krowoderskiej 36.

Podejrzany przyznał się do winy, opisując szczegółowo przebieg włamań. Przeprowadzono śledztwo wykazało, że zrabowane przez Rakowskiego towary wartości z górą 100.000 zł sprzedane były przez niego na placu Szczepańskim.

Sąd wymierzył mu karę 6 lat więzienia.

Przystanek na żądanie

Bezrobotne krzesła i stół

Od dłuższego już czasu na Rynku przed ratuszem stoi pod improwizowanym namiotem bardzo nowoczesna i dość estetyczna dekoracja w postaci żółto - zielonego stołu z szufladą i równie żółto - zielonych krzeseł. Na tablicy w kilku językach napisane: Kongres Intelektualistów w obronie pokoju, a obok symboliczny globus.

Wszystko bardzo pięknie, tylko do czego ta dekoracja służy? Globus — symbol Kongresu — rozumiemy napisy też rozumiemy, ale dlaczego stół z szufladą i krzesła, jeżeli nikt tam nie siedzi? Czekaliśmy cierpliwie na przyjazd intelektualistów do Krakowa z myślą, że może będzie się im tu udzielać informacji. Ale miejsce jest nadal niezaludnione i nie służy żadnemu celowi.

Ludzie chodzą na około, patrzą, dziwią się i... nic nie rozumieją. Tak samo jak i my.

Ofiara zawodu

KRAKÓW (al) — W dniu 2 bm w czasie pracy spadł z rusztowania murarz Tylek Józef, odnosząc rany głowy i ogólne kontuzje. Ofiarą wypadku zaopiekowało się Pogotowie Ratunkowe.

CO * GDZIE * KIEDY

TEATR MIEJSKI im SŁOWACKIEGO — godz 19 „Ksantypa" Morstina

MIEJSKI STARY TEATR — duża sala — godz. 19 — „Archipelag Lenoir", Salacrou. **MAŁA SALA** — godz 19 — „Scene" Coward'a.

„OPERETKA" — godz. 19,30 — „Domek Trzech Dziewcząt".

TEATR MŁODEGO WIDZA — (Scala) godz. 19,30 — „Panna Mężatka"

KINA

WANDA: Zielone lata. ŚWIT: Cygańska miłość. GDAŃSK: Mężczyźni w jej życiu. WOLNOŚĆ: Aleksander Newski. APOLLO: Lekkomyślna siostra. SZTUKA: Siedmiu śmiałych, UCIECHA: Miasto bezprawia, WARSZAWA. Cygańska miłość.

Początek seansów: Świt — godz. 15, 17.30 i 20. Sztuka — 15, 17.15 i 19.30. Apollo — 16.30, 17.45 i 20. Wanda — godz. 15, 17.30 i 20.00. We wszystkich pozostałych kinach o godz. 16, 18 i 20.

KINO AKTUALNOŚCI: Najnowsza Polska Kronika Filmowa, List, Konik Morski, Tonny Tucker z orkiestrą.

KINO OŚWIATOWE: Program aktualności.

EGZAMINY WSTĘPNE NA WYDZIALE PRAWA U. J.

Egzamin pisemny odbędzie się w środę, dnia 8 września br., natomiast egzamin ustny rozpoczyna się w sobotę, dnia 11 września br. Szczegółowe listy kandydatów ogłoszone są na tablicy urzędowej Dziekanatu Wydziału Prawa UJ.

DYŻUR LEKARZA POŁOŻNIKA Ubezpieczalni Społecznej 6 IX dr Czesnowska Jadwiga, Rynek Gł 7 m. 9.

W nagłych zachorzeniach w nocy: Ubezpieczalnia tel. 570-70.

RADIO

6 września (poniedziałek)

5.00 „Pobudka muzyczna"; 6,30 Muzyka poranna; 11,57 Sygnał czasu i hejnał; 12,00 Muzyka; 13.00 Muzyka obiadowa; 14.30 Koncert życzeń 15.00 Wiadomości Polski Południowej. 18,05 Koncert Kompozytorski Reaule Koczalskiego; 19.00 Koncert solistów, 19,45 Koncert Krakowskiej Orkiestry PR pod dyr. J. Gerta; 22.00 „Od menueta do tanga"; 22.30 Gra Yehudi Menuchin; 23,10 Muzyka taneczna; 23.30 Hymn, koniec audycji.

Olkuskie zwiększa ofiarność

na odbudowę Warszawy

OLKUSZ (JK) W sali MRN w Olkuszu odbyło się walne zebranie członków Powiatowego Komitetu Odbudowy Stolicy pod przewodnictwem ob. St. Noconia.

Po sprawozd. z działalności za r. ub., zebrani omówili program akcji wrześniowej na cele odbudowy Warszawy, obejmujący upowszechnienie świadczeń stałych według ustalonych norm i uzyskanie wpływów doraźnych w celu zwiększenia ogólnych wyników zbiórkowych.

Wobec święta „Ligi Lotniczej", postanowiono połączyć akcję w dniu 5 bm. i uzyskany dochód w tym dniu w wysokości 50 proc. przekazać na dom „Lotnika" w Warszawie.

65 lat nieprzerwanej służby

Jubileusz Ochotniczej Straży Pożarnej w Słomnikach

MIECHÓW (sz) — Onegdaj Ochotnicza Straż Pożarna w Słomnikach obchodziła uroczyście swój 65-letni jubileusz. Po raporcie oddziałów strażackich odbyło się nabożeństwo w kościele i po okolicznościowych przemówieniach nastąpiło poświęcenie autopogotowia, nadanie odznaczeń poszczególnym członkom Ochotniczej Straży pożarnej za wysługę lat oraz wbijanie gwoździ pamiątkowych i wpisanie się uczestników do księgi pamiątkowej.

Po defiladzie miejscowej i okolicznych straży pożarnych przyjętej przez starostę pow. Konecznego i inspektora naczelnego Zw. Straży Poż. pułk. Zdzierzyńskiego odbyły się ćwiczenia przeciwpożarowe, wspólny obiad, a po południu festyn z loterią na boisku sportowym. Dochód z uroczystości w kwocie 300 tysięcy zł. przeznaczono na budowę nowej remizy strażackiej w Słomnikach.

Małorolni z olkuskiego wyjadą w lubuskie

OLKUSZ (JK) W szeregu wioskach gminy Jangrot, odbyły się zebrania informacyjno-propagandowe z udziałem przedstawiciela PUR, oraz przedstawicieli Partii Robotniczych w sprawie wolnych gospodarstw na Ziemi Lubuskiej. Po zapoznaniu ludności z warunkami osiedlenia, znaczna ilość mieszkańców tych wiosek małorolna, lub bezrolna, wyraziła chęć wyjazdu dla objęcia nowych gospodarstw w posiadanie.

20 wagonów grysiku i kostki

produkują dziennie kamieniołomy w Kłęczanach

N. Sącz (rm) Upaństwowione kamieniołomy w Kłęczanach pod Nowym Sączem produkują dziennie od 15 do 20 wagonów kostki, grysiku szlachetnego, kamienia łamanego i żwiru. Pracuje tam obecnie 220 robotników, stowarzyszonych w ZZ Pracowników Drogowych.

Eksploatacja kamieniołomu odbywa się przy pomocy tłuczki mechanicznej sprowadzonej z Anglii i młyna do mielenia kamienia na grysik.

W najbliższym czasie podjęte będą prace przy budowie bocznicy kolejowej, która służyć będzie do transportu materiału budowlanego bezpośrednio z magazynów kamieniołomów.

Przewodniczącym Rady Zakładowej jest Kucia August, zaś sekretarzem Filip Józef.

W 9 rocznicę „wędrówki ludów"

Szlakiem najeźdźcy szedł mord i pożary

OLKUSZ (JK) O świcie 1 września 1939 r. mieszkańców Olkusza i okolicy zbudził długi przeraźliwy sygnał alarmujący z wieży ciśnień oraz fabryki, a następnie trwożnie [illegible] dzwony kościoła. W odpowiedzi [illegible] by na ten przejmujący zew nad wsią Żurada, odległą o 2 — km od Olkusza, zawarczały złowrogo pierwsze karabiny maszynowe, po czym nastąpiło kilka detonacji. Wypadek ten utwierdził mieszkańców Olkusza o rozpoczętych działaniach wojennych przez Niemców i napaści na Polskę.

Pierwszy nalot bombowców nad wsią Żurada, nie przyniósł szczęścia napastnikowi, na polach wioski legły głęboko wryte w kartofliska dwa potwory — bombowce, stając się kupą żelastwa. Sześciu ludzi załogi zmasakrowanych pionęło w pewnym oddaleniu od siebie, obok płonących również bombowców. Od ro[illegible] chałupa jednego z gospodarzy Żurady. Naoczni świadkowie opowiadali, że katastrofa nastąpiła po krótkiej walce z polskim myśliwcem.

Dalsze wypadki, przygniatający ciężarem działań wojennych nastąpowały z błyskawiczną szybkością, oraz częstsze naloty, przeraźliwe alarmy, złowrogi warkot karabinów maszynowych na podniebnych szlakach doprowadzały do stanu panicznego. Wszystkie urzędy przygotowały się do odjazdu.

Ciepła i księżycowa noc na 2 września przeszła niespokojnie. Od samego rana przez ulicę miasta posuwały się uciekinierzy ze Śląska, pierwsze ofiary wojny. Równocześnie na linii kolejowej posuwały się na wschód niesamowicie żółwim krokiem długie węże pociągów towarowych (po obydwu torach), wywożąc najpierw majątek państwowy, a następnie ludność cywilną i dzieci.

Tymczasem piesze wędrówki ślązaków przybierały na sile i zamienił[y] się w chaotyczną ucieczkę. Dwa główne trakty na Wolbrom i Skałę, zapełniły się ludnością wraz z dobytkiem, wiezionym przeważnie na charakterystycznych wózkach śląskich. Panikę potęgowało ostrzeliwanie pociągów przez samoloty niemieckie. W Bukownie na stacji bomba zabiła 8 osób i zraniła kilkanaście. Pomiędzy st. Olkusz i Rabsztyn poniosło śmierć 18 osób przeważnie dzieci. Pod st. Wolbrom i Miechów ofiarą nalotów na pociągi padło ponad 50 osób. Sceny jakie odgrywały się w pociągach ewakuacyjnych podczas morderczego ognia karabinów maszynowych nisko latających samolotów, nie dadzą się opisać; matki i ojcowie patrzący na śmierć swych dzieci odchodzili od zmysłów.

Po spokojnym wkroczeniu wojsk niemieckich do Olkusza i szybkim posuwaniu się za uciekającymi wojskami polskimi, zmotoryzowana pierwsza część armii niemieckiej te go samego dnia, tj. 5. 9 po południu była już w Skale koło Ojcowa. Od tego nieszczęsnego miasteczka, pochód wojsk niemieckich znaczony był zgliszczami. Podpalona przez Niemców Skała płonęła dwa dni i dwie noce, obracając w perzynę dwie trzecie miasteczka. Zastrzelono kilkunastu Żydów, wywlekany ich z mieszkań. W czasie pożaru Skały straciło swe mienie tysiące osób, uciekinierów ze Śląska. Zagł. Dąbrowskiego, z chrzanowskiego, krakowskiego a nawet z cieszyńskiego.

W miarę posuwania się armii niemieckiej w głąb kraju, miasteczka i wsie zamieniały się w zgliszcza. Za Skałą poszły Proszowice (gdzie stoczono bitwę), Kazimierza Wielka, Pińczów, Busk, Tarnobrzeg i wiele innych miejscowości.

Dzisiaj, po 9 latach, jeżeli sobie przypomni ktoś ówczesną szaleńczą wędrówkę, powie sobie, że nie była ona potrzebna. Wyjątek stanowią chyba tylko ci, którym groziło niebezpieczeństwo ze strony Niemców z racji ich działalności przedwojennej.

Nowy stadion sportowy w Kluczach

OLKUSZ (JK) Do niedawna nie było do pomyślenia, aby chłopiec wiejski kopał prawdziwą piłkę i na prawdziwym boisku. Dzisiaj wiejscy sportowcy mają tę możliwość; w wielu osadach i wioskach budują się już boiska i zakłada kluby sportowe. Przy budujących się szkołach, budują się jednocześnie boiska sportowe.

W ubiegłą niedzielę miała miejsce piękna uroczystość sportowa we wsi Klucze koło Olkusza. Otwarto tam Dom Sportowy Zw. Zawod. Pracowników fabr. papieru i celulozy „Klucze", oraz stadion sportowy. Estetyczny budynek z obszerną salą i umywalnią powstał w niespełna 2 mies. pracą robotników-sportowców fabr. „Klucze". Na uroczystość przybył przedstawiciel głównego zarządu Zw. Chem. ob. Arasimowicz z Sosnowca wraz z drużyną sportową, przybyli przedstawiciele obu partii robotniczych z Olkusza z tow. Korczyńskim i tow. Kamionką, sąsiednie drużyny sportowe i liczni mieszkańcy wsi Klucze.

Inicjator i twórca Domu Sportowego, dyrektor fabryki „Klucze", ob. Wacławski, złożył podziękowanie za pomoc przy budowie Domu Sportowego robotnikom i Radzie Zakł., zaznaczając, że w planie dalszej jego pracy jest wybudowanie w Kluczach Domu Kultury, zelektryfikowanie okolicy, i budowa dalszych stadionów sportowych w sąsiednich wioskach.

Na boisku rozegrano dwa mecze piłki nożnej: pierwszy seniorów zarządu Zw. Zaw. Chem. z Sosnowca i oddziału w Kluczach, z wynikiem 0:0 i drugi — między drużyną kluczewską, a KS Natalin z Poraja z wynikiem: 7:3 na korzyść Klucz.

Na uroczystości koncertowała orkiestra fabryki „Klucze".

307 TYS. NA POWODZIAN

OLKUSZ (JK) — Powiat. Komitet Pomocy Powodzianom w Olkuszu zakończył akcję pomocy dla ofiar powodzi. Ogólnie na ten cel zebrano na terenie powiatu zł 307.268.— gotówką, oraz ofiary w naturze.

Większe ofiary wpłynęły od Pow. Kom. Og. Sp w Olkuszu (zł 16.250 plus żywność) i od PCK w Olkuszu gotówka i żywność wartości [illegible]

ZE SPORTU

Jędrzejowska przegrała z Erdoedi

WARSZAWA — W rozegranym na korcie Legii międzynarodowym meczu tenisowym pomiędzy Warszawą i Budapesztem tenisiści węgierscy w składzie: Szigeti, Katona i Erdoedi prowadzą po dwóch dniach [illegible] Warszawy [illegible] ska.

Wyniki techniczne spotkań przedstawiają się następująco:

Gra pojedyncza mężczyzn:

Katona — Bełdowski 4:6, 4:6, 6:2, 6:2, 6:3. Polak na skutek złej taktyki przegrał spotkanie, mając wygrane pierwsze dwa sety. Zawiodła u niego kondycja. Katona jest wielkim talentem, ale do gracza dużego kalibru brak mu jeszcze bardzo wiele.

Szigeti — Skonecki 8:6, 2:6, 0:6, 2:6. Mistrz Polski grał bardzo regularnie, uważnie i wykazał zdecydowaną przewagę nad weteranem tenisa węgierskiego.

Gra prowadzona była z głębi kortu — na przerzut i obydwaj przeciwnicy rzadko chodzili do siatki, gdzie Skonecki miał doskonałe Węgra.

Gra pojedyncza kobiet:

Erdoedi — Jędrzejowska 6:3, 8:6. Polka zawiodła nadzieje widzów i ulega gładko młodszej Węgierce, która górowała nad nią różnorodniejszym repertuarem uderzeń, grając w dodatku bardziej nowocześnie. Jedynie w drugim secie walka była bardziej zażarta jednak Jędrzejowska nopełniła szereg prostych błędów wyzyskanych bezlitośnie przez Erdoedi.

Gra podwójna mężczyzn:

Szigeti Katona — Bełdowski, Skonecki 6:3, 6:4, 11:9. Para węgierska górowała nad Polakami przede wszystkim zgraniem, przy czym Katona był najlepszym graczem na korcie. U Polaków lepszym był Bełdowski, który grał poprawnie przy siatce, kończąc pięknie szereg piłek. Jedynie w trzecim secie Polacy stawiali zacięty opór i szala przechylała się raz na jedną, raz na drugą stronę. W poprzednich dwóch setach Polacy miejscami nawiązywali równorzędną walkę, ale rezygnowali zbyt prędko z odrabiania przewagi Węgrów.

Skład lekkoatletów polskich na Igrzyska Bałkańskie

WARSZAWA. Polski Związek Lekkoatletyczny ustalił następujący skład drużyny polskiej na Igrzyska Bałkańskie w lekkoatletyce:

MĘŻCZYŹNI:

100 m.: Kiszka, Rutkowski.

200 m.: Lipski, Stawczyk, rez. Danowski.

400 m.: Mach, Buhl, rez. Grzanka.

800 m.: Stałkiewicz, Widal, rez. [illegible]

1500 m.: Widerski, Kwapień, rez. Dychto.

5000 m. Kielas, Więcek.

3000 m.: z przeszkodami: Boniecki, Boczar.

10.000 m.: Kielas, Więcek.

110 m. płotki: Skatbania, Adamczyk, rez. Danecki.

400 m.: płotki: Puzio, Gąssowski, rez. Rzeźniczek.

kula: Łomowski, Krzyżanowski.

dysk: Łomowski, Hoffman, rez. Praski.

oszczep: Gburczyk, Nowak.

Granat: Szelest, Gburczyk.

skok w zwyż: Zwoliński, Dragiewicz, rez. Paprocki.

skok w dal: Adamczyk, Kiszka, rez. Pawłowski.

trójskok: Hoffman, Wejnberg, rez. Krzyżanowski.

[illegible] Marcinkiewicz, [illegible] Małecki.

młot: Masłowski, Kozubek, [illegible] Kocot.

10-bój: Adamczyk, Kuźmicki.

Skład sztafet: 4 x 100 m. i 4 x 400 m. ustalony będzie na miejscu.

KOBIETY:

100 m.: [illegible]

80 m. płotki: Mitan, Peskówna, rez. Gościniak.

800 m.: Cieślikówna, Bułanka, rez. Wasilewska.

skok w dal: Nowakowa, Moderówna, rez. Gębolis.

skok wzwyż: Mitan, Pankówna, rez. Ładożyńska.

kula: Fiakowicz, Waja-Marcinkiewicz, rez. Bregulanka.

dysk: Waja-Marcinkiewicz, Dobrzańska.

oszczep: Sieradzka, Stachowicz.

3-bój: Moderówna, Gębolisówna, rez. Peskówna.

Skład sztafety 4 x 100 m. ustalony będzie na miejscu.

Sztywne ceny za jaja

KRAKÓW (kom) — Wojewódzka Komisja Cennikowa zawiadamia, że obowiązująca cena przy skupie jaj na wagę w okresie od dnia 6—11 9. 1948 r. wynosi:

1) skup na targach: jaja oryginalne, cena dla producenta za 1 kg złotych 230.—

2) skup w stałych punktach skupu: cena dla producenta za 1 kg złotych 250.— jaja I gat. o komorze do 4 mm czyste, ponad 50 gramów, świetlone, czyli wysokość dopłaty przy nabywaniu jaj czystych, świeżych i dużych wynosi przy 1 kg złotych 20.—.

Ceny powyższe obowiązują zarówno na skupujących jak i sprzedających i nie mogą być ani obniżone ni podwyższone.

Szofer skazany a czy Zjednoczenie zapłaci?

SOSNOWIEC (o) W listopadzie ub. roku, przy zbiegu ulic Sienkiewicza i [illegible] samochód ciężarowe należące do Zjednoczenia [illegible] Wiertnic[illegible] Górniczych w Katowicach, kierowane [illegible] Ludwika B[illegible] najechało na 12 letnią Helenę Widawską.

Ofiarę nieszczęśliwego wypadku przewieziono do szpitala, gdzie zmarła. Śmierć nastąpiła na skutek wstrząsu mózgu.

Szofer Bywalec stanął w tych dniach przed Sądem Okręgowym w Sosnowcu, który skazał go na 10 miesięcy więzienia.

Ojciec tragicznie zmarłej dziewczynki wniósł sprawę o odszkodowanie przeciwko szoferowi i zarządowi Zjednoczenia Przedsiębiorstw Wiertniczo - Górniczych w Katowicach. Widawski żąda odszkodowania w wysokości pół miliona zł.

Sprawa ta wywoła duże zainteresowanie.

ZEOK przejęło zakłady elektryczne w Nowym Sączu

NOWY SĄCZ (rm) Z dniem 1 września br. wszystkie urządzenia elektryczne na terenie miasta Nowego Sącza przeszły bezpośrednio pod zarząd ZEOK. Wszelkie opłaty od tego terminu pobierane będą przez tę instytucję państwową.

Co słychać w Zagłębiu?

W jesiennej rundzie rozgrywek dobrze wystartowała Unia Sosnowiec, która po dłuższym „odpoczynku" łatwo rozprawiła się z GZKS Piaski, RCKS Czeladź, który uporał się z groźnym beniaminkiem, TUR Olkusz i Zagłębianka bendzińska, która pokonała mistrza okręgu RKS Zagłębie. O pozostałych klubach trudno coś konkretnego powiedzieć, gdyż zamierzają one wzmocnić swe składy w toku dalszych rozgrywek.

— W Zagłębiu odbywają się finałowe rozgrywki leaderów trzech o mistrzostwo klasy C, a mianowicie pomiędzy Metalowcem Dąbrowa Górnicza, Poręba z Poręby i Wici z Porąbki. Spośród wymienionych drużyn najlepsze dotąd wyniki uzyskał Metalowiec. Do klasy B wejdą dwie drużyny.

R 16636